

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kanser hastalarının yaşam hakkı ve ilaca erişim hakkının korunmasına ilişkin yargısal ve idari ihlallerin tespit edilmesi, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun ödeme politikalarının insan hakları perspektifinden değerlendirilmesi, Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvurulardaki gecikmelerinin neden olduğu telafisi imkânsız hak kayıplarının açığa çıkarılması ve sosyal devlet ilkesi çerçevesinde çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Swylze, Sümeyye BOZ

Mus Milletvekili

GEREKCE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi uyarınca Türkiye, "sosyal bir hukuk devleti"dir. Bu ilke, yalnızca bireylerin hak ve özgürlüklerinin tanınmasını değil, bu hakların etkin biçimde kullanılabilmesi için devletin pozitif yükümlülükler üstlenmesini de zorunlu kılar. Aynı şekilde Anayasa'nın 17. maddesi ile "herkesin yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkı" güvence altına alınmış; 56. maddede ise "herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu" ve "devletin herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla yükümlü olduğu" açıkça belirtilmiştir.

Buna rağmen, özellikle kanser gibi tedavisi zamanla sınırlı hastalıklarda, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) "endikasyon dışı" gerekçesiyle ilaçları ödeme listesine dahil etmemesi ve mahkemelerin bu süreçte koruyucu tedbir kararlarını zamanında vermemesi sonucunda çok sayıda hasta yaşamını yitirmektedir. Oysa bu hastaların büyük çoğunluğu, hekim reçetesiyle kendisine uygun görülen hayati ilaca erişim için dava açmakta; ancak tedaviye ulaşmaları için gereken yargı kararları ya çok geç çıkmakta ya da çıkan kararlar uygulanmamaktadır. Hukuk devletinde bu tür gecikmeler, yalnızca usulî ihlaller değil, doğrudan yaşam hakkının ihlali anlamına gelir.

Son dönemde kamuoyuna yansıyan İmmihan Öztürk, Egemen Mutlu ve Ayşe Tavacı örnekleri, bu yapısal çöküşün en çarpıcı göstergeleridir. 63 yaşındaki İmmihan Öztürk, SGK tarafından karşılanmayan bir kanser ilacına erişim için dava açmış; ancak ihtiyati tedbir talebi reddedilmiş, Anayasa Mahkemesi de bireysel başvurusuna zamanında müdahale etmemiştir. Yalnızca dört ay içinde yaşamını yitiren Öztürk'ün ölümünden sonra yapılan bireysel başvuru kabul edilse de, AYM bu dosyayı "mirasçıların sürdürmemesi" gerekçesiyle düşürmüştür. Aynı şekilde 6 yaşındaki Egemen Mutlu'ya da "Qarziba" adlı hayati ilaç reçete edilmiştir. SGK ödeme yapmayınca aile dava açmış, mahkemeden yürütmenin durdurulması kararı alınmış olmasına rağmen SGK kararı fiilen uygulamamıştır. AYM ilaç bedelinin ödenmesine karar vermiş, ancak kararın etkisi çocuğun ölümünden sonra fiilen sona ermiştir. Bu ölümlerin her biri, hukuki süreçlerin yaşamın önünde nasıl bir engel oluşturduğunu göstermektedir.

Uluslararası sözleşmeler açısından da Türkiye'nin yükümlülükleri açıktır. Türkiye'nin taraf olduğu Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (ICESCR) 12. maddesi, herkesin mümkün olan en yüksek sağlık standardına ulaşma hakkını garanti altına alır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi yaşam hakkını korurken, AİHM içtihadı, bu hakkın devlete yalnızca negatif değil, aynı zamanda etkin ve zamanında sağlık hizmeti sağlama gibi pozitif yükümlülükler de yüklediğini açıkça ortaya koymuştur.

Yaşam hakkı gibi mutlak bir hakkın, bürokratik gerekçeler, sağlık harcamalarındaki tasarruf politikaları ya da yargının yavaşlığı nedeniyle ihlal edilmesi kabul edilemez. SGK'nın ilaç ödeme politikalarının şeffaf, bilimsel ve kamu yararını esas alır şekilde gözden geçirilmesi; yargı mercilerinin "ölümcül hastalıklar" söz konusu olduğunda özel hızlandırılmış usullerle karar vermesi; Anayasa Mahkemesi'nin ise bireysel başvurularda gecikmenin hak ihlaline dönüşmesini engelleyecek yapısal bir reform sürecine tabi tutulması elzemdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa ile tanımlanmış görev ve sorumlulukları gereği, yurttaşlarının yaşam hakkını, sağlık hakkını ve insan onurunu korumakla yükümlüdür. Bu sebeple yukarıda sayılan ihlallerin neden ve sonuçlarıyla birlikte incelenmesi, ilgili kurum ve uygulamaların insan hakları ve sosyal devlet ilkeleri ışığında değerlendirilmesi, kamuoyuna hesap verilmesi ve çözüm yollarının geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1 PERÎT ŞENYAŞAR ŞANLIURFA 2 FERÎT ŞENYAŞAR ŞANLIURFA 3 CEYLAN AKÇA CUPOLO DİVARBAKIR 4 İBRAHİM AKIN İZMİR 5 KEZBAN KONUKÇU İSTANBUL 6 HAKKI SARUHAN OLUÇ ANTALYA SOVULO ÖLEQ FORMALIY SOVULO ÖLEQ FORMALIY SOVULO ÖLEQ FORMALIY SOVULO ÖLEQ FORMALIY SOVULO		NEJLA DEMÍR	AĞRI	
2 3 CEYLAN AKÇA CUPOLO 3 IBRAHÎM AKIN 4 IBRAHÎM AKIN 5 KEZBAN KONUKÇU 5 HAKKI SARUHAN OLUÇ 6 HAKKI SARUHAN OLUÇ 7 PERÎHAN KOCA 7 PERÎHAN KOCA 8 AYTEN KORDU 1 TUNCELÎ 9 BERÎTAN GÜNEŞ ALTÎN 9 BERÎTAN GÜNEŞ ALTÎN 9 BERÎTAN GÜNEŞ ALTÎN 10 MEHMET ZEKÎ ÎRMEZ 11 MEHMET ZEKÎ ÎRMEZ 11 HEVAL BOZDAĞ 12 OSMAN CENGÎZ ÇANDAR 13 OSMAN CENGÎZ ÇANDAR 15 ÖMER FARUK HÜLAKÛ 16 DÎYARBAKÎR 17 GEORGE ASLAN 18 BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜK 19 BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜK 19 DÎYARBAKÎR 19 BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜK 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 13 DÎYARBAKÎR 14 DÎYARBAKÎR 15 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 17 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 13 DÎYARBAKÎR 14 DÎYARBAKÎR 15 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 17 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 13 DÎYARBAKÎR 14 DÎYARBAKÎR 15 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 17 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 13 DÎYARBAKÎR 14 DÎYARBAKÎR 15 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 17 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 11 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 12 DÎYARBAKÎR 13 DÎYARBAKÎR 14 DÎYARBAKÎR 15 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 16 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 18 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 19 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR 10 DÎYARBAKÎR	1	NEJLA DEMIK	AGKI	Redry
BIRAHÍM AKIN IZMÍR	2	FERÎT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
4 KEZBAN KONUKÇU İSTANBUL 6 HAKKI SARUHAN OLUÇ ANTALYA SQYLALOR CULQ F PERİHAN KOCA MERSİN FUNCELİ 8 AYTEN KORDU TUNCELİ 9 BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN 9 BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN 10 MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞİRNAK 11 HEVAL BOZDAĞ AĞRI 12 OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR 13 ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL 15 ÖNUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ 16 GEORGE ASLAN MARDİN 17 BEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS 18 BÜRCUGÜL ÇUBUK İZMİR 19 CELAL FIRAT İSTANBUL	3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	Col
HAKKI SARUHAN OLUÇ ANTALYA SQYULQ CUQ	4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	And
PERİHAN KOCA PERİHAN KOCA MERSİN AYTEN KORDU BERİTAN GÜNEŞ ALTIN BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ BATMAN MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞİRNAK 11 MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞİRNAK DİYARBAKIR OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMIRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR SEMIRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR SEMIRA ÇAĞLAR GÖKALP İSTANBUL	5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
AYTEN KORDU AYTEN KORDU BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN JEYNEP ODUNCU KUTEVİ MEHMET ZEKİ İRMEZ SIRNAK HEVAL BOZDAĞ OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR BÜRCUĞÜL ÇÜBÜL BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRCÜL ÜLÜRÜR BÜRÜL ÜLÜR ÜLÜRÜR BÜRÜL ÜLÜR ÜLÜR ÜLÜR ÜLÜR ÜLÜR ÜLÜR ÜLÜR	6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	Sarcha dug
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN SEYNEP ODUNCU KUTEVİ BATMAN MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞIRNAK 11 HEVAL BOZDAĞ AĞRI OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BÜRCUĞÜL ÇUBUK İZMİR 19 CELAL FIRAT İSTANBUL	7	PERİHAN KOCA	MERSIN	Pany
9 ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ BATMAN 10 MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞIRNAK 11 HEVAL BOZDAĞ AĞRI 12 OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR 13 ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL 15 ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ 16 GEORGE ASLAN MARDİN 17 SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS 18 BÜRCUGÜL ÇUBUK İZMİR 19 CELAL FIRAT İSTANBUL	8	AYTEN KORDU	TUNCÉLÍ	Ah.
10 11 MEHMET ZEKİ İRMEZ \$IRNAK 12 HEVAL BOZDAĞ OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR OMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL 15 ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BÜRCUGÜL ÇUBUK 19 CELAL FIRAT İSTANBUL	9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDIN	BULL
11 HEVAL BOZDAĞ AĞRI 12 OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR 13 OMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL 15 ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ 16 GEORGE ASLAN MARDİN 17 SEMIRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS 18 BÜRCÜĞÜL ÇUBÜK İZMİR 19 CELAL FIRAT İSTANBÜL	10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	De-
OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR DİYARBAKIR	11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	22
ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BURCUGÜL ÇUBUK İZMİR CELAL FIRAT İSTANBUL	12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	hul min
ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BÜRCUGÜL ÇUBUK TORUM BÜRCÜLÜL ÇÜBÜL BÜRCÜLÜL ÇÜBÜL BÜRCÜLÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL BÜRCÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL ÇÜL Ç	13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	Dem
ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ GEORGE ASLAN MARDİN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BURCUGÜL ÇUBUK İZMİR CELAL FIRAT İSTANBUL			1	
GEORGE ASLAN MARDIN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS BURCUGÜL ÇUBUK İZMİR CELAL FIRAT İSTANBUL	15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL) ingre
SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜK SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BÜRCÜĞÜL ÇÜBÜK BÜRÜL ÇÜBÜL ÇÜBÜK BÜRÜL ÇÜBÜK	16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	all
BURCUGÜL ÇUBUK İZMİR 19 CELAL FIRAT İSTANBUL	17	GEORGE ASLAN	MARDIN	June
19 S. W. S. CELAL FIRAT ISTANBUL	18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BITLIS	Darrie
CELAL FIRAT ISTANBUL	19	BURCUGÜL ÇUBUK	izmir.	3. nel
, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	